

نگاهی به یک مفهوم مهم اسلامی و ابعاد آن در نظام فکری رهبر انقلاب:

«مواسات» رکن مهم جامعه‌پر دازی اسلامی

نیازمندیم و بدان محتاجیم. این بالاترین مرتبه‌ی کمک‌کردن به دیگران و از بالاترین ارزش‌های اخلاقی است که به آن «ایثار» می‌گویند. (رک: ری‌شهری، حکمت‌نامه پیامبر اعظم (صلی الله علیه و اله و سلم، ۱۳۸۶: ۵۸-۶۳).

اهمیت و جایگاه «مواسات» از جنبه‌های مختلفی در نظام‌واره‌ی فکری رهبر انقلاب، قابل پی‌جویی است:

➤ مواسات به‌مثابه نظام‌سازی

از مهم‌ترین وجوه کاربرد مساوات در این نظام اندیشی، نقش آن در تحقق اهداف عالی و اصلی نظام اسلامی است. همواره «رستگاری و سعادت انسان» و «تحقق عدالت و اقامه‌ی قسط» از زمره‌ی مهم‌ترین آرمان‌ها و اهداف نظام اسلامی هستند.

«عدالت، شعار اصلی و هدف بزرگ انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی بوده و هست.» (در مراسم تنفیذ حکم ریاست‌جمهوری، ۱۳/۵/۸۴)
«نظام مقدس جمهوری اسلامی، هدف اصلی خود را ایجاد جامعه‌ی عادلانه قرار داده است.» (در دیدار مردم شهرستان رفسنجان، ۱۸/۲/۱۳۸۴)

«قطعا عدل هدف است، منتها این هدف میانی است. هدف نهایی، عبارت است از رستگاری انسان.» (بیانات در نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی، ۱۳۸۹/۹/۱۰)

بر همین اساس است که مواسات، از تکالیف دشوار و مهم مؤمنین معرفی و شناخته شده است. زیرا سهم بزرگی در تحقق اهداف عالی نظام اسلامی، از جمله «تحقق عدالت و رفع فقر در جامعه دارد.
«علاج فقر به شکل اصولی در هر جامعه‌ای، از راه استقرار عدالت اجتماعی و نظام عادلانه در محیط جامعه است، تا کسانی که اهل دست‌اندازی به حقوق دیگرانند، نتوانند ثروتی را که حق همگان است، به سود خود مصادره کنند. این یک وظیفه دولتی و حکومتی است. اما مردم هم به نوبه خود، وظیفه سنگینی بر دوش دارند. اجرای برنامه‌های اجتماعی فقط در بلندمدت و میان‌مدت و به‌تدریج امکان‌پذیر است. اما نمی‌شود، منتظر ماند تا برنامه‌های اجتماعی به ثمر برسند و شاهد محرومیت مجرمان و فقر رگسگان در جامعه بود. این وظیفه خود مردم و همه کسانی است که می‌توانند در این راه تلاش کنند. همه باید خود را موظف به مواسات بدانند. مواسات یعنی هیچ خانواده‌ای از خانواده‌های مسلمان

سپهرغرب، گروه اجتماعی: « **بایستی صحنه‌ها و جلوه‌هایی از جامعه‌ی مهدوی را، خودمان به وجود بیاوریم. جامعه‌ی مهدوی، جامعه‌ی قسط و عدل است و جامعه‌ی عزت است. جامعه‌ی علم است. جامعه‌ی مواسات و برادری است. اینها را بایستی ما در زندگی خودمان تحقق ببخشیم.»**
۲۱/۰۱/۱۳۹۹

این بخش از بیانات رهبر انقلاب در سخنرانی تلویزیونی ایشان به مناسبت ولادت حضرت امام زمان(عج) حاوی تأکیدی ویژه، بر مفهوم «مواسات» بود. به‌خصوص آنجا که از مردم درخواست، ماه رمضان را تبدیل به فرصتی برای «زمایش گسترده‌ی مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان» کنند.

اما معنای مواسات چیست؟ این مفهوم از منظر تفکر اسلام ناب، چه تأثیراتی در روند نظام‌سازی و جامعه‌پردازی اسلامی دارد؟

برای پاسخ به این سوالات و تبیین و تحلیل بیشتر این موضوع، یادداشت زیر را منتشر می‌کنند:

➤ معناشناسی مواسات

مواسات، اصطلاحی ناظر به سبک زندگی اسلامی و از مهم‌ترین وظایف اخلاقی و عاطفی انسان و به معنای همراهی‌کردن و کمک‌کردن به برادر مؤمن در همه‌ی امور است.

به لحاظ لغوی و در زبان عربی، این واژه «مُواساة» است و معنای آن، ناظر به وضعیتی است که آدمی، بخشی از مال خویش را در اختیار نیازمندی قرار دهد و او را در استفاده از مال خود، مساوی با خود و شریک قرار دهد. (ابن‌منظور، لسان‌العرب، ۱/ خ ذیل واژه‌ی «آسی».)

در تحلیلی از کاربرد مواسات در احادیث اهل بیت(علیهم‌السلام) اینچنین برمی‌آید که کمک‌کردن به دیگران، سه مرتبه و درجه دارد:
۱- کمک‌کردن به نیازمندان از اضافه بر نیاز خود. این نوع از کمک‌کردن، با توجه به چگونگی آن به اتفاق، اهدا، صدقه، سخا و امثال آن، نام برده می‌شود.
۲- ناظر به وضعی که مَنع یا کفاف نیازهای‌مان را می‌دهد؛ وقتی از حد کُفاف و از آنچه به اندازه‌ی نیازمان به افراد نیازمند کمک می‌کنیم، با آنها در مشکلاتشان شریک شده‌ایم. به این بخش و همدلی و غمخواری «مواسات» گفته می‌شود.

۳- واگذارکردن همه‌ی آنچه خودمان به آن

سپهرغرب، گروه اجتماعی – شکبیا کولبوند:
مدتی است که میهمان ناخواند‌های با نام کوید ۱۹ زندگی‌هایمان را از تمامی جهات، تحت تأثیر قرار داده است. اما به‌راستی در این بین، چقدر تاب‌آور بوده‌ایم؟ تساب‌آوری اجتماعی، در این وضعیت می‌تواند تبعات و پیامدهای این ویروس را برایمان کم‌رنگ که نه، اما قابل تحمل کند و بار دیگر سلامت را برای ما، خانواده‌مان و در نهایت جامعه‌مان به ارمغان آورد.

کرونا، این میهمان ناخوانده که گویی کنگر‌خورده و لنگر انداخته و از همه‌مان، تمام آنچه که دوست داشتیم را گرفته، نقطه ضعف مسا ایرانی‌ها یا بهتر بگوییم، تمام داشته‌هایمان روابط اجتماعی‌مان و صله‌رسم بود که با این میهمان سمج تمامی آن‌ها تحت‌الشعاع قرار گرفته است. دیدد و باز،دیده‌های عید که یک‌سسال برایش کار کرده‌ایم و شکیبایی ورزشده‌ها، محل کار، مدرسه و دانشگاه رفتن‌هایمان، قرا‌های دوستانه در کافه‌ای دنج و کوچک، میهمان مادر‌بزرگ شدن‌ها، سر مزار پدر‌بزرگ رفتن‌ها، حتی قد‌زدن‌ها، زیر باران بهاری و همه آنچه که آ‌اممان می‌کرد را از ما گرفتند. پس به‌راستی پیامدهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی این ویروس، آن قدر هست که بتواند سلامت روان یک فرد، یک خانواده و در نهایت یک جامعه را تحت تأثیر قرار دهد.

➤ اما به‌راستی در این بین، چه باید کنیم؟

ایا اینکه من به‌عنوان پدر خانواده مجبور شدم، دو سه هفته‌ای گزاره‌ام را باز نکنم، تقصیر هسمرم بوده است؟

اینکه من به‌عنوان مادر خانواده یک‌باره با مدرسه تعطیل‌شده فرزدم، روبرو شدم و ح‌ال به جای کار‌های خودم، باید پای تلویزیون و تلفن همراه بنشینم و پایپای دختر ۸ ساله‌ام، درس گوش‌دهم و معلوم نبست این ۶۰ روز چقدر کش می‌آید، تقصیر من فرزندم است؟

یا اینکه وقتی مردی یک ماه نتوانسته است درآمدی داشته باشد باید مورد سخت‌ترین فشارها از سوی خانواده قرار گیرد؟

معتنأ جواب همه این‌سؤا‌له‌ها خیر است. اما آمار‌های مربوط به تماس‌های دریافتی اورژانس اجتمای، صدای مشاور و آمار‌هایی از این دست، چیز دیگری را نشان می‌دهد.

رشد همسرآزاری و کود‌ک‌آزاری در دوران قرنطینه‌بودن خانواده‌ها، چیزی نیست که بتوان به راحتی از کنار آن گذشت. هفته اول اسفندماه بود که به‌تازگی قرار شد، در خانه ماندن و مدارس و مهد‌های کودک تعطیل به زندگی‌هایمان اضافه شود، به مزاج جمل‌های در فضای مجازی دست‌به‌دست می‌شد که عین واقعیت را برای خانواده‌ها داشت و مضمون آن چنین بود: «زوری که ازدواج کردیم، قرار نبود این‌قدر در کنار هم باشیم، به من گفته بودند که صبح می‌رود و شب می‌آید.» به‌راستی گویی مدار زندگی‌مان با این فلسفه می‌چرخد.

همه این‌ها به کنار، استرس وجود یک ویروس و نبود واکسن و درمان برای آن و البته خبر‌های منفی از مرگ‌میر‌ه‌ها براثر کرونا، نحوه تدفین آن‌ها، عذاب تنفس برای بیماران، کمبود ماسک و لوازم بهداشتی، خبر‌های آغشته به شایعه، نگران سلامت والدین و خانواده‌مان بودن، همه و همه ما را هدف قرار داده‌اند. به‌راستی با این حجم از استرس و نگرانی، چطور باید یک زندگی آرام داشت و سلامت روحی و روانی را در خانواده حفظ کرد؟

اینجاست که بحث تساب‌آوری اجتماعی مطرح می‌شود. اینکه اگر خیم هم می‌شویم، بشویم اما نکنیم.

اما به‌راستی علت عدم تاب‌آوری‌های اجتماعی به‌ویژه در خانواده‌های امروزی چه بود و چه هست و در این مسیر، چه باید کنیم که تاب‌آور شویم؟ دراین‌خصوص، در ابتدا گفت‌وگویی با استاداناه قرآنی‌مقدم، جامعه‌شناس فرهنگی، استاد دانشگاه و نویسنده کتاب‌هایی همچون انسان‌شناسی فرهنگی، مبانی جامعه‌شناسی، جامعه‌شناسی آموزش‌وپرورش، هنر اجتماعی و ملی و… صورت گرفت و بررسی این موضوع، با صحبت‌های حسن موسوی‌چلک، جامعه‌شناس، مؤسس اورژانس اجتماعی کشور و رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران، ادامه پیدا کرد که امید است؛ تا این بررسی‌ها و پرسش و پاسخ‌ها و البته راهکارها، مفید فایده قرار گیرد:

➤ تحمل‌پذیری و تاب‌آوری را به نسل‌های بعدی بیاموزیم

ام‌سان‌القرآنی‌مقدم در گفت‌وگو با سرویس اجتماعی سپهرغرب درخصوص زندگی خانوادگی در دوران قرنطینه و شرایطی که تأکید‌ها روی ر خانه‌مانند است، گفت: تحمل‌ناپذیری را شرایط و عواملی تعیین می‌کنند. بدین ترتیب باید قبول کرد که یک نفر بی‌دلیل نمی تواند تحمل‌پذیر یا تحمل‌ناپذیر شود.

این جامعه‌شناس فرهنگی با بیان این موضوع ادامه داد: این روزها در جامعه شاهد یکبارگی برخی از مشاغل بودیم و همین موضوع که در نهایت تأمین معیشت خانواده را با مشکل روبرو کرد، زمینه‌ای برای مشاجرات خانوادگی و حتی پیش‌روی به سمت طلاق بود. چرا که مرد خانواده که تا دیروز هر آنچه همسرش می‌گفت را را برای خانه و خانواده تهیه می‌کرد، این‌س روزها توان این کار را ندارد. تولید تا حدی متوقف شد. مغازه‌اش تعطیل بود و حتی جایی نبود که برود و کارگری کند. بدین‌سان اقتصاد، نقش بسیار مهمی در تحمل‌ناپذیری داشت. از آن سو، زن خانواده هم تحمل‌ناپذیر می‌شود.

قرآنی‌مقدم با اشاره به صحبت‌های یک جامعه‌شناس به نام رابرت مرتون گفت: هدف‌ها‌وجود دارند اما امکان رسیدن به آن‌ها برای فرد وجود ندارد و همین امر باعث می‌شود تا دچار تحمل‌ناپذیری شوند و حتی دست به خودکشی بزنند. به‌نوعی که آمار‌های مربوط به خودکشی در کشور، در استان‌هایی چون ایلام، کردستان، کرمانشاه، همدان و گرگان نیز قابل تحمل است.

این استاد دانشگاه با تأکید بر اینکه فرد درون خانه، دچار مشکل است و زنان این موضوع را بیشتر لمس می‌کنند، یادآور شد: تحمل‌ناپذیری در کنار خبر‌های مختلف، آن هم با وجود ویروس کرونا، همگی در کنار هم تحمل‌ناپذیری را برای افراد به همراه داشته است و در این وضعیت، هر فردی به زبردست خود، سخت می‌گیرد و در درون خانه، زنان و فرزندان بیش از همه شاهد برخوردهای فیزیکی، توهین، سرزنش و… هستند.

نویسنده کتاب «انسان‌شناسی فرهنگی» با بیان این که این روزها شاهدیم، بسیاری از افراد که نمی‌توانند در این شرایط آرام باشند. مردم به زمین و زمان ناسزا می‌گویند، زنان، مردان را در خانه نیز زن خانه را مسئول این وضعیت می‌داند، تصریح کرد: از سویی شادی و نشاط برای خانواده‌ها مهتأ نیست و هر روز در خبر‌ها می‌شنویم، فلان تعداد در کشور‌مان و در کشور‌های دیگر بر اثر کرونا فوت شده‌اند. قرآنی‌مقدم به صحبت‌های ژان پل سارتر اشاره‌ای

است. سوم «و ذکرالله علی کُلّ حال»، در همه حال ذاکر خدای متعال باشد. ذکر این است. آن‌وقت حضرت باقر(ع) در همین روایت، « ذکرُ الله علی‌کُلّ حال» را معنا کرده‌اند: «و هُوَ اَنْ یَذْکُرُ الله عَزَّوَجَلَّ عِنْدَ الْمَعْصِیَةِ یَهْمُ بها؛ وقتی که می‌رود به سمت معصیت، ذکر خدا او را مانع بشود. ذکر، یاد کند خدا را و این معصیت را انجام ندهد. انواع معاصی را، خلاف واقع گفتن، دروغ گفتن، غیبت‌کردن، حق را پوشاندن، بی‌انصافی‌کردن، اهانت‌کردن، مال مردم را، مال بیت‌المال را، مال ضعفا را تصرف‌کردن یا درباره آن‌ها بی‌اهتمامی به خرج‌دادن. این‌ها گناهان گوناگون است. در همه این‌ها، انسان توجه کند به خدا. ذکر خدا مانع بشود، از این‌که انسان به سمت این گناه برود.» (دیدار با مسؤولان و کارگزاران نظام، ۱۳۸۶/۶/۳۱۰)

➤ مواسات به‌مثابه امر اخلاقی و هویتی

در نظام فکری رهبر انقلاب، نسبیتی وثیق و بنیادی میان اخلاق و هویت جامعه وجود دارد. ازنظر ایشان: « هویت حقیقی جامعه، هویت اخلاقی آن‌ها است. یعنی درواقع سازه‌ی اصلی برای یک اجتماع، شاکله‌ی اخلاقی آن جامعه است و همه‌چیز بر محور آن شکل می‌گیرد.» (در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۳۸۴/۰۹/۱۱)

مواسات، به‌مثابه امر اخلاقی، محور مهم دیگری است که در نظام‌واره‌ی فکری رهبر انقلاب مورد توجه است:

« روایتی از حضرت ابی‌عبدالله علیه‌السلام است و روایت دیگری هم هست که آن روایت دوم، بیشتر مورد توجه من بود. اما هر دو روایت را می‌خوانم. روایت اول از حضرت ابی‌جعفر علیه‌السلام است. حضرت باقر سلام‌الله‌علیه فرمود: « ثَلَاثٌ مِنْ أَشَدِّ مَا غَمُّ الْعِبَادِ» سه‌چیز هست که جزء، تکالیف بسیار مهم و دشوار مؤمنین است؛ کار‌های سخت. یکی « انصاف المؤمنِ مِنْ نفسه»؛ این‌که انسان در قبال دیگران انصاف به خرج بدهد. یعنی آن‌جایی که امر دایر می‌شود، بین اینکه حق را به‌خاطر خود، زیر پا بگذارد یا خود را به‌خاطر حق، زیر پا بگذارد، این دومی را انجام بدهد. آن‌جایی که حق به طرف مقابل هست و شما حق ندارید، مصطفانه حق را به او بدهید. خودتان را اگر چنانچه موجب کوچک‌شدن و زیر‌پا گذاشتن است، زیر پا بگذارید. این کار سختی است؛ اما کار مهمی است. امام باقر می‌گوید: « این اسلام به ملت‌ها کار‌هاست.» البته سخت هست و هیچ کار خوب و بزرگی، بدون سختی که امکان ندارد. دوم « و مُؤَاذَاةُ الْمَرْءِ اخَاة» مواسات‌ورزیدن با برادر مؤمن، مواسات با مساوات فرق دارد. برابری نیست. مواسات یعنی همراهی‌کردن و کمک‌کردن به برادر مؤمن، در همه امور. انسان وظیفه بداند، کمک فکری، کمک مالی، کمک جسمانی، کمک آبرویی، این مواسات

در منظومه‌ی فکری رهبر انقلاب، همواره فصل مهمی از مباحث ایشان درباره‌ی « درس‌ها و عبرت‌های تاریخی» متمرکز است و در میان درس‌ها و عبرت‌های تاریخی، تحلیل قیام عاشورا و محور‌های مهم و درس‌آموز آن، برای امروز و آینده انقلاب اسلامی، نکته‌ای مهم و حیاتی است. در این مباحث؛ مواسات، یکی از درس‌های قیام عاشورا است.

« بحث درس‌های عاشورا است که یک بحث زنده و جادوانه و همیشگی است و مخصوص زمان معینی نیست. درس عاشورا، درس فداکاری و دینداری و شجاعت و مواسات و درس قیابله و درس محبت و عشق است.» (خطبه‌های نمازجمعه، ۱۳۷۷/۱۲/۱۸)

همراه با عدالت اجتماعی هم می‌دهد. آن پیشرفت

کرونا؛ فرصتی برای آزمون تاب‌آوری اجتماعی

جامعه‌شناس فرهنگی: وظیفه‌مدار و مسئولیت‌پذیر باشیم

خانواده‌هایمان تاب‌آور نیستند و این‌س موضوع هم ربطی به کرونا ندارد و تنها در این دوران شیوع کرونا، وضعیت خانواده‌ها و حال ناخوش آن‌ها مشهودتر شد. وی با بیان این موضوع تصریح کرد: ما مهارت حرف‌زدن و حل مسئله را بلد نیستیم. مهارت‌ها را کسب نکرده‌ایم و در نهایت، شاهدیم که این روزها آمار‌های مربوط به همسرآزاری، کود‌ک‌آزاری و ناراحتی‌های روحی به چه شکلی درآمده است.

➤ لزوم توجه به مهارت حل مسئله، گفت‌وگو، حل تعارض، سواد اجتماعی، احترام

رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران در ادامه گفت‌وگو به بیان راهکارهایی برای روبرو‌فت از این وضعیت اشاره کرد و گفت: مهارت حل مسئله یکی از راهکار‌های اساسی در این بین محسوب می‌شود. آخرین باری که ما با خانواده‌مان دو ماه در کنار هم بوده‌ایم، کی بوده است؟ همیشه سر‌مان گرم بوده و زمان حضور مشترک‌مان در خانه بسیار کم بوده است. در آن روز‌ها هم مشکلات خانوادگی داشته‌ایم. اما بدین شکل مشهود نبوده.

موسوی‌چلک ادامه داد: آمار‌ها از تاریخ ۱۶ فروردین‌ماه تا ۱۹ فروردین‌ماه سال جاری نشان از تشدید خشونت‌ها و تنش‌ها بین زوجین و والدین و فرزندان داشته است و همین‌نشان می‌دهد که کارکردهایی که انتظار می‌رود، نهاد خانواده آن‌ها را داشته باشد، آمادگی آن‌ها را نداشته است.

مؤسس اورژانس اجتماعی کشور با تأکید بر این موضوع اظهار کرد: بایستی مهارت‌هایی را بیاموزیم و تاب‌آور شویم و ببیزیریم که این شرایط، شرایطی نبوده و نیست، که ما در آن نقشی داشته باشیم و به‌صورت جهانی صورت گرفته است. موسوی‌چلک پس از تأکید بر آموختن مهارت حل مسئله، کسب مهارت گفت‌وگو را یکی از راهکار‌ها در این بین دانست و گفت: گفت‌وگو می‌تواند تنش‌ها را کاهش دهد، در درون خانواده، وجود تعارض‌ها طبیعی است اما نباید این تعارض‌ها به اختلاف منجر شود و آرامش خانواده را به هم بریزد، بدین‌سان مهارت گفت‌وگو نیاز است.

رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران در ادامه صحبت‌های خود با تأکید بر لزوم آموختن مهارت حل تعارض افزود: خیلی‌س از ما نمی‌دانیم که چطور بایستی بر مشکلات فائق آییم، در حال حاضر نرخ باسوادی در کشور‌مان بالا رفته. اما شاهدیم که نسل‌های گذشته‌مان مهارت حل تعارض را بهتر آموخته‌اند.

این جامعه‌شناس با بیان این که مهارت تاب‌آوری و سواد اجتماعی را نداریم، ادامه داد: سواد سلامت اجتمای در خیلی از ما نهاده‌ین نشده است و نیاکان مسا بهتر از ما، در این زمینه مهارت کسب کرده‌اند، آرامش و احترام را در این‌س روز‌ها در خانه‌های آن‌ها می‌بینیم اما در خانواده‌های امروزی این موضوع خیلی کم‌رنگ‌تر است. مؤسس اورژانس اجتماعی کشور اضافه کرد: احترام به حقوق افسراد و اعضای خانواده یکی از ضروریات این روز‌ها است، ما در عین حال که یک خانواده هستیم، ویژگی‌های خاص خود را هم داریم. بدین‌سان باید بیاموزیم که به حقوق اعضای خانواده توجه کرده و بدانیم که طرز تفکر همه، مثل ما نیست و همه، مثل ما رفتار نمی‌کنند. با این مهارت‌ها است که تاب‌آور می‌شویم و می‌آموزیم که هر آنچه برای ما مهم است، نباید برای دیگران هم مهم باشد.

➤ مهارت خودمراقبتی، خلایقیت و استفاده از منابع درست اطلاعاتی لازمه این روز‌های خانواده

موسوی‌چلک با تأکید بر مهارت خودمراقبتی بیان کرد: در این شرایط که باید در کنار هم باشیم، باید بدانیم که چه کار‌هایی می‌توانیم، انجام دهیم که انرژی بگیریم. شاداب باشیم و از زمان به خوبی استفاده کنیم. اما در این زمینه نیز خانواده‌ها ضعیف هستند. ورزش، هنر، موسیقی، گفت‌وگو، استراحت و… همه مهارت است، اما ما این نوع مهارت‌ها را هم خیلی خوب بلد نیستیم.

وی به خلایقیت در شرایط بحران اشاره کرد و افزود: نیاز داریم تا خانواده‌هایمان برای تاب‌آور‌ترشدن، خلایقیت داشته باشیم. راه‌های سرگرم‌شدن و انجام کار‌های گروهی را آموخته باشند و به کار گیرند. اما متأسفانه این روز‌ها شاهد رفته‌ر فزتاری غیرمتعارف و خشونت‌آمیز هستیم.

رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران یادآور شد: موضوعاتی این روز‌ها رخ می‌دهد و به‌سبب عدم اشراق اطلاعاتی، این روز‌ها نمی‌توانیم دو ماه، در کنار هم باشیم آن هم شاداب. به‌راستی که شاهد ضعف منابع اطلاعاتی برای کناره‌ی‌بودن در درون خانواده هستیم. بدین‌سان نیاز است تا مهارت‌هایمان را افزایش دهیم و اگر مشکلی داشتیم با ضعف اطلاعاتی در مواجهه با یک موضوع، حتما از نظرات متخصصین استفاده کنیم.

موسوی‌چلک در این بین به شماره تماس‌های ۱۲۲۳، ۴۲۰۰، ۴۲۸۰۰ اشاره کرد و گفت: هر منبع دیگری که می‌تواند به خانواده‌ها کمک کند تا در این شرایط تاب‌آور شوند و مشکلاتشان را حل کنند، پسندیده است.

این جامعه‌شناس در ادامه تأکید کرد: طبیعتاً داشتن هدف، اعتمادبه‌نفس، برنامه‌ریزی در این دوران از شرایط و سختی پیش‌آمده، برایمان یک فرصت می‌سازد و می‌توانیم این فرصت را برای رشد ارتباطی، عاطفی، تعامل و رشد فردی‌مان استفاده کنیم.

مؤسس اورژانس اجتماعی کشور در بخش پایانی گفت‌وگو خاطرنشان کرد: این بحران‌ها را باید، فرصت رشد کنیم تا موفق شویم و با تاب‌آوری اجتماعی پیش روییم.

➤ روز‌های سرد کرونا را در قرنطینه، گرمای بخشیم

زمانی که بحرانی در هر جامعه‌ای ایجاد می‌شود، نیاز به اتحاد، وحدت و همبستگی و پیوندهای اجتماعی برای خروج از بحران بیش از پیش احساس می‌شود. خانواده کانون همبستگی‌های اجتماعی است و می‌تواند پاریگر هر فردی در رویارویی با مشکلات باشد. اما اگر مهارت درخانه‌ماندن و در مجموع، مهارت خانواده‌ی‌بودن را نیاخته‌و باشیم، وضعیت کاملاً به‌نجو دیگری می‌چرخد. در این زمان است که همین کانون عطوفت و مهربانی و همبستگی، یک جای کارش می‌لنگد و ما را زمین می‌زند. باید دانست که دیر یا زود، کرونا نیز مثل مهارت‌ها، رشد فردی و خانواده‌مان را رقم بزنیم. در خانه‌ماندن با برنامه‌ریزی و داشتن هدف‌های مناسب، آن قدر‌ها هم، سخت و دردناک نیست، نگذاریم ارمان‌ان این ویروس برای خود و خانواده‌مان وسواس روحی، استرس، نگرانی، خشونت، ناراضیاتی و در نهایت جدایی عاطفی باشد. سعی کنیم تا با بالابردن سطح تاب‌آوری اجتماعی، روز‌های قرنطینه و درخانه‌ماندن را با تنش و چالش‌های کمتری به انتها برسانیم و خاطرات خوبی را رقم بزنیم، آن شالاه.